

**ORGANIZAȚIILE INTERNAȚIONALE DE SECURITATE ȘI
ROLUL LOR PENTRU CONTRACARAREA EFECTELOR
TERORISMULUI SI ALE CRIMEI ORGANIZATE
TRANSFRONTALIERE**

**INTERNATIONAL SECURITY ORGANIZATIONS AND THEIR
ROLE FOR COUNTERFEITING THE EFFECTS OF TERRORISM
AND CROSS-BORDER ORGANIZED CRIME**

*drd. Alexandru EPARU**

Rezumat: Mediul internațional de securitate este în continuă schimbare, fiind deosebit de dinamic. Avem de a face cu un mediu global de securitate care este văzut ca o expresie a totalității relațiilor manifestate între „actorii jocului internațional”, fie că sunt actori statali, fie că sunt actori non-statali, aflați într-o relație mai mare sau mai mică de dependență unii față de alții.

Percepția noastră curentă este că actorii mediului de securitate se redimensionează, se remodelează, ca urmare a determinărilor reciproce ale existenței manifestărilor politice, economice, culturale, militare, demografice, informaționale, științifice, sociale și nu numai. Această stare de fapt impune necesitatea identificării metodelor și mijloacelor destinate dezvoltării capacității de anticipare a potențialelor amenințări generate de specificul mediului de securitate global, în general, și a creșterii rolului acestor organizații internaționale de securitate pentru contracararea efectelor terorismului și ale crimei organizate transfrontaliere, în particular.

Cuvinte cheie: organizații internaționale de securitate, contracararea terorismului, crima organizată.

Abstract: The international security environment is constantly changing, being particularly dynamic. We are dealing with a global security environment that is seen as an expression of the totality of the relations manifested between the “actors of the international game”, whether they are state actors or non-state actors, in a greater or more low dependence on each other.

Our current perception is that the actors of the security environment are resized, reshaped, as a result of mutual determinations of the existence of political, economic, cultural, military, demographic, informational, scientific, social and

* Universitatea Națională de Apărare, Școala Doctorală, alex.eparu@gmail.com.

more. This requires the identification of methods and means to develop the capacity to anticipate potential threats posed by the specifics of the global security environment in general and to increase the role of these international security organizations in counteracting the effects of terrorism and cross-border organized crime in particular.

Keywords: *international security organizations, countering terrorism, organized crime.*

1. Organizațiile internaționale – pilonii de bază ai noii arhitecturi de securitate internațională

Mediul de securitate are parte de schimbări majore, aflându-se într-o continuă evoluție, cu efecte benefice asupra stabilității și securității, dar, cunoscând în același timp noi provocări și noi amenințări.

Globalizarea, integrarea europeană și euroatlantică, preocupările Rusiei de a dobândi un rol de decizie în problemele internaționale, afirmarea tot mai puternică a țărilor asiatice în viața politică mondială, la care se adaugă situațiile din Orientul apropiat și nordul Africii sau denunțarea de către Coreea de Nord a Tratatului de neproliferare a armelor nucleare, precum și creșterea tensiunilor dintre două țări posesoare de armament nuclear, India și Pakistan, caracterizează evoluția actualului mediu de securitate.

Efectele fenomenelor naturale (încălzirea climei, lipsa apei potabile, inundațiile, cutremurele, epuizarea resurselor, evoluția demografică etc.), terorismul, proliferarea armelor de distrugere în masă, crima organizată și sărăcia, continuă să influențeze tot mai mult stabilitatea și securitatea mondială. Se poate aprecia că noua ordine mondială se construiește după alte principii, marcând trăsăturile mediului internațional de securitate actual.

Rolul ONU în configurarea mediului de securitate crește din ce în ce mai mult. Organizația nu se poate limita la „apărarea valorilor sale”, ci, trebuie, în aceeași măsură, să înfrunte amenințările „departe de casă”. În acest sens, Organizația Națiunilor Unite acționează, în momentul de față, în foarte multe zone de pe glob.

Gestionarea acestor situații, prin mijloace specifice, dintre care nu lipsesc parteneriatele sau relațiile speciale ale O.N.U. cu diferite țări și centre de putere din zonele potențial conflictuale, devin elemente importante ale strategiei Organizației.

O astfel de strategie nu este însă izolată, nici opusă altor strategii ale altor organizații sau organisme internaționale, ci complementară acestora. Astfel de parteneriate se vor reconfigura într-un *sistem de sisteme*, având o funcție clarificatoare și integratoare, în care țările nu se vor simți umilite și depersonalizate, ci revigorate și protejate.

Din analizele efectuate am identificat că vor fi, probabil, trei trepte distincte de restructurare și reconfigurare, care se vor susține și completa reciproc, având un liant colectiv foarte puternic: **organizațiile regionale de securitate**.

Accesul la înalta tehnologie, la materiale și resurse energetice și, în mod deosebit, la cele cu un potențial de risc foarte ridicat a determinat nu numai amplificarea competiției pentru controlul lor, dar și intensificarea eforturilor de cooperare internațională în direcția dezvoltării unui sistem de gestionare a fenomenelor, de proliferare și diseminare a acestora.

Dacă acceptăm să favorizăm construirea unei noi ordini mondiale concluzia principală este că mediul de securitate se consolidează ca urmare a deciziilor politice, precum și a multiplicării eforturilor țărilor democratice pentru edificarea noii arhitecturi de securitate euroatlantică.

Liderii au recunoscut necesitatea instituirii unui cadru favorabil, care să asigure o tranziție eficientă din punctul de vedere al costurilor, precum și echitabilă și echilibrată din punct de vedere social către neutralitatea climatică, ținându-se cont de circumstanțele naționale diferite, subliniind că este necesar să se asigure securitatea energetică și să se respecte dreptul fiecărei țări din U.E. de a decide cu privire la propriul mix energetic, incluzând energia nucleară, și la cele mai bune tehnologii.

Pe măsură ce dezbaterile naționale și regionale se desfășoară, trebuie luată în considerare rezistența sistemelor (energetice, alimentare, economice, militare). Interdependența sistemelor mondiale și efectele de undulare indică o preocupare mai mare în ceea ce privește rezistența regională. Instabilitatea care poate rezulta ar putea deveni o amenințare la adresa securității euroatlantice.

Recunoscând că pentru contracararea efectelor terorismului și ale crimei organizate transfrontaliere vor fi necesare multe moduri directe și indirecte, statele pot începe să ia în considerare modalitatea de a se pregăti cel mai bine pentru tulburări economice, tulburări sociale și situațiile de criză care pot rezulta. Sunt voci care sunt de acord că se vede deja un impact

asupra acestor moduri de intervenție. În orice caz, atenuarea este în mod clar preferabilă adaptării, dar realitățile economice și politice de astăzi pot întârzia eforturile eficiente în această privință. Rezultatul este nevoia de a contribui la rezistența sistemelor pentru a rezista la impactul contracarării efectelor terorismului și ale crimei organizate transfrontaliere și de a dezvolta o capacitate de reacție atunci când este necesar.

Lumea dezvoltată în general și Europa în special, trebuie să joace un rol de lider prin dezvoltarea de metode eficiente pentru a face față efectelor acestor contracarări, pentru încurajarea și distribuirea soluțiilor tehnologice și asistarea celor mai puțin capabili.

Există un potențial mai mare de prosperitate și pace mondială, dar există multe probleme semnificative care necesită atenție: dezechilibre demografice (venit, populație, vârstă, sex), conflicte religioase, trafic de droguri și persoane, proliferare nucleară și pandemii, pentru a numi doar câteva. Amplificarea efectelor terorismului și ale crimei organizate poate exacerba foarte mult aceste probleme și, dacă nu sunt luate măsuri ferme și imediate, poate duce la probleme mai mari care transcend aceste probleme.

Cea mai solidă formă a parteneriatului strategic este *Alianța*. Ea oferă partenerilor un statut de mutualitate, de siguranță, de confort, dar și de responsabilitate, întrucât alianța nu este o acțiune în sine și pentru sine, ci una cu scop defensiv, conform Cartei ONU, pentru prevenirea și combaterea unor acțiuni ostile sau unor provocări cărora țările nu le pot face față singure, în mod individual.

Parteneriatele rămân în continuare cea mai eficientă formă de înțelegere și de colaborare între state, dar fiecare stat își are propria sa strategie și, uneori, poate recurge la unele stratageme cu scopul de a obține, prin parteneriat, în folos propriu, ceea ce nu poate obține în afara parteneriatului.

Într-o lume foarte dezordonată și interconectată, o perspectivă pe termen mai lung ne cere să punem întrebări dificile despre ce acțiuni și alegeri din prezent vor avea cele mai multe consecințe în deceniile următoare.

O viziune mai cuprinzătoare în ceea ce privește viitorul este, de asemenea, esențială deoarece probleme precum terorismul, atacurile

cibernetice, biotehnologia și schimbările climatice invocă mize mari în planul securității la nivel global și vor necesita o colaborare susținută.

Forțele economice, politice, sociale, tehnologice și culturale se ciocnesc în moduri imprevizibile, astfel încât pregătirea unor reacții coerente, eficiente și unitare s-a dovedit imposibil sau extrem de dificil de realizat în prezent, dacă este să ne raportăm la evenimentele ultimului deceniu. Este tentant și, de regulă, corect, să presupunem că oamenii acționează „rațional”, dar liderii, grupurile, mulțimile și masele se pot comporta foarte diferit și în mod neașteptat în circumstanțe similare.

Două tendințe globale, respectiv provocarea guvernării și schimbarea naturii puterii vor avea consecințe majore în următorii ani. Acestea vor provoca tensiuni în toate regiunile și tipurile de guverne, atât în interiorul lor, cât și între țări. Aceste condiții pe termen scurt vor contribui la escaladarea acțiunilor cu caracter terorist și lasă viitorul ordinii internaționale în balanță. În interiorul statelor se înregistrează o creștere constantă a tensiunilor deoarece cetățenii ridică întrebări de bază despre ceea ce se pot aștepta de la guvernele lor într-o lume în continuă schimbare. Publicul împinge guvernele să asigure pacea și prosperitatea într-un mod mai larg și mai fiabil acasă, atunci când ceea ce se întâmplă în străinătate determină din ce în ce mai mult aceste condiții.

N.A.T.O. – organizație politico-militară, garant al securității și stabilității regionale și globale

Încă de la înființare, N.A.T.O. și-a stabilit ca obiectiv fundamental menținerea și apărarea libertății și securității tuturor membrilor săi prin mijloace politice și militare, în conformitate cu Tratatul Nord-Atlantic și Carta Națiunilor Unite. Pe temeiul valorilor comune ale democrației, drepturilor omului și statului de drept, Alianța și-a manifestat interesul în obținerea și menținerea păcii în spațiul euro-atlantic, concomitent cu asigurarea și sprijinirea dezvoltării economice și sociale a statelor membre.

Organizația este bazată pe garanții de securitate și angajamente reciproce, având ca interes comun menținerea păcii și apărarea propriei libertăți, prin solidaritate politică și un sistem militar adecvat, conceput spre a descuraja și, la nevoie, pentru a respinge orice formă de agresiune împotriva statelor membre.

În prezent, pe lângă asigurarea capacității de apărare și securitate a țărilor membre, obiectivele N.A.T.O. au căpătat și alte semnificații și dimensiuni, urmărindu-se tot mai mult crearea și garantarea unui sistem de securitate regional și global. Astăzi sarcinile fundamentale de securitate vizează: asigurarea unui mediu de securitate euro-atlantic stabil, bazat pe instituții democratice; soluționarea pașnică a diferendelor; servirea ca forum de consultări între aliați, pe orice problemă care ar afecta problemele lor vitale; descurajarea și apărarea împotriva oricărei amenințări de agresiune la adresa oricărui membru NATO .

În vederea întăririi securității și stabilității spațiului euro-atlantic, Alianța este pregătită să contribuie la prevenirea eficientă a conflictelor, la angajarea activă în managementul crizelor, să promoveze pe scară largă parteneriatul, cooperarea și dialogul cu alte țări din spațiul euro-atlantic, în scopul creșterii transparenței încrederii reciproce și a capacității de acțiune comune cu Alianța.

Alianța este angajată pentru o abordare largă a securității, luând în calcul, pe lângă dimensiunea militară a acesteia și factorii de natură politică, economică, socială și de mediu. Alături de celelalte organizații cu vocație în domeniu de securitate, contribuie la stabilitatea și securitatea spațiului euro-atlantic. Modificările structurilor și politicilor Alianței reflectă angajamentul țărilor membre, de a menține cooperarea politico-militară esențială pentru securitatea lor comună. O altă transformare este adoptarea unui nou concept strategic ce presupune dezvoltarea unei coordonări și cooperări cu alte organizații internaționale, precum O.N.U., O.S.C.E., U.E., precum și acordul ca resursele și experiența N.A.T.O. să fie puse la dispoziție pentru a sprijini operațiile internaționale de stabilitate și sprijin, pe de o parte și de a contracara efectele terorismului și ale crimei organizate transfrontaliere și de a dezvolta o capacitate de reacție atunci când este necesar, pe de altă parte.

Apărarea colectivă a membrilor săi este fundamentală pentru credibilitatea sa și pentru securitatea și stabilitatea spațiului euro-atlantic. Articolul 5 reprezintă esența apărării colective a Alianței. Acesta prevede asigurarea de garanții de securitate pentru aliați: *„Părțile convin că un atac armat împotriva uneia sau mai multora dintre ele, în Europa sau în America de Nord, va fi considerat un atac împotriva tuturor și, în consecință, sunt de acord că, dacă are loc un asemenea atac armat, fiecare dintre ele, în exercitarea dreptului la auto-apărare individuală sau colectivă recunoscut*

de articolul 51 din Carta O.N.U., va sprijini Partea sau Părțile atacate prin efectuarea imediată, individual sau de comun acord cu celelalte Părți, a oricărei acțiuni pe care o consideră necesară, inclusiv folosirea forței armate, pentru restabilirea și menținerea securității zonei nord – atlantice”¹

Urmărind punerea în operă a politicii sale de prezervare a păcii, prevenire a conflictului, de întărire a securității și stabilității, N.A.T.O. își propune ca, în cooperare cu celelalte organizații cu vocație în domeniul de securitate să prevină conflictele, iar în cazul apariției crizelor să fie în măsură să intervină pentru gestionarea și rezolvarea lor aplicând normele dreptului internațional, sau executând operațiuni non-art. 5 de răspuns la crize (operații de stabilitate și sprijin).

Considerăm că, dând dovadă de flexibilitate și mobilitate, Alianța Nord-Atlantică s-a adaptat la schimbările politice survenite în mediul internațional, afirmându-se ca principal factor de stabilitate și securitate în lume. Intensificând relațiile cu statele central și est-europene, acestea au început să perceapă Alianța ca o sursă reală de securitate, ca un exponent credibil al valorilor democratice, condiție esențială a dezvoltării economice și a bunăstării sociale. Suntem de părere că menținerea unei capacități militare adecvate în vederea acțiunii colective pentru apărarea comună, rămâne punctul central al obiectivelor de securitate ale Alianței. În viziunea noastră, această capacitate, împreună cu solidaritatea politică constituie esența capacității Alianței de-a preveni orice încercare de a face uz de forță sau de intimidare și garantează faptul că o agresiune militară directă împotriva Alianței nu ar avea sorți de izbândă.

Pe baza elaborării unei noi concepții cu privire la rolul actual al Alianței, dimensiunea militară a acesteia se definește în cadrul unor noi parametri, fiind necesară realizarea unor capacități operaționale care să răspundă noilor cerințe. În viziunea modernă a NATO, aceste noi cerințe se referă la capacitatea de angajare eficace, desfășurarea rapidă și mobilitatea necesară, superioritatea forțelor și a infrastructurii și sprijinul, incluzând logistica și rotația forțelor.

Misiunile forțelor armate ale Alianței poartă amprenta noilor caracteristici ale mediului de securitate, presupunând implicarea forțelor în gestionarea unor variate conflicte: conflicte de natură etnică și religioasă

¹ Article 5 of the Washington Treaty, April 1949.

care pot fi atât interstatale cât și intrastatale, precum și în acțiuni speciale de combatere a terorismului.

Despre războiul împotriva terorismului nu putem spune că este unul de tip clasic. El se bazează pe utilizarea unor forțe speciale sprijinite de infanterie ușoară, elicoptere și aviație, precum și alte arme și forțe speciale angajate pe direcții și în obiective punctuale pentru anihilarea grupărilor de teroriști, lupta căpătând un aspect general de anti-guerilă. Exemplul cel mai concludent îl constituie operațiunea „Enduring Freedom” inițiată de S.U.A. în Afganistan, operațiune la care și trupele Armatei României au luat parte.

Acțiunile militare împotriva fenomenului terorist se bazează pe:² sisteme de armament de precizie; sisteme de armament ușor și greu de infanterie utilizate punctual; utilizarea elicopterelor de atac; alte sisteme de armament moderne; serviciile structurilor de informații și siguranță.

Remarcăm că, pe lângă acțiunile militare propriu zise, războiul împotriva terorismului cuprinde și operații psihologice de amploare menite să descurajeze acest fenomen și în același timp să anihileze acțiunile psihologice ale grupărilor teroriste.

Astăzi, în lupta împotriva terorismului nu sunt angrenate numai organizațiile internaționale și statele membre ale acestora, ci și alte state în strânsă colaborare și cooperare cu acestea, scopul tuturor fiind anihilarea acestui fenomen ce se constituie în una dintre cele mai mari amenințări la adresa securității statelor și a lumii în general.

Mediul de securitate promovat de Uniunea Europeană și securitatea în cadrul acesteia:

La peste două decenii de la începutul mileniului al III-lea UE se găsește constituită ca o entitate și forță regională în același timp, riguros definită, „garant” și „constructor” al securității europene, dezvoltării și prosperității acesteia.

Astăzi consolidarea încrederii în domeniul militar, promovarea securității prin cooperare și promovarea unui spațiu comun de securitate sunt imperative ale Uniunii Europene căreia nu îi lipsesc nici dorința, nici capacitatea „de a accepta cursul evenimentelor internaționale și de a cântări

² Miruna Munteanu, Vladimir Alexe, *Misterele din 11 septembrie și noua ordine mondială*, Editura Ziuă, București, 2002, pag. 87.

actorii pe scena internațională.”³ În documentele programatice ale conceptelor de apărare și securitate europeană, se subliniază încă de la bun început, că viitoarea Europă „nu va fi niciodată cuceritoare, expansionistă, imperialistă sau hegemonică.”

Uniunea Europeană trece printr-un profund proces de reformă internă, concomitent cu derularea procedurilor pentru primirea de noi membri. Progresele în evoluția politicii externe și de securitate comune, implicarea și soluțiile alese de organizațiile internaționale și europene în rezolvarea situațiilor dificile de pe continent, demonstrează că Europa se pregătește să își asume un rol substanțial în arhitectura propriei securități, inclusiv cea de apărare, și să ofere modele de așezare pe baze raționale, echitabile, a relațiilor dintre state și națiuni, prin armonizarea intereselor lor.

Totuși Europa rămâne vulnerabilă în fața amenințărilor globale, în general și a efectelor terorismului și ale crimei organizate transfrontaliere, în particular. Astfel, pentru a face față acestor amenințări și pentru a realiza în bune condiții procesul de extindere, UE urmărește crearea unui climat de accesibilitate în vecinătatea sa.

Crearea acestui mediu accesibil în vecinătatea Uniunii, influențează în mod pozitiv evoluția mediului de securitate european și global. Din acest punct de vedere, UE își va asuma principala responsabilitate și va conduce ea însăși procesul de stabilire a unei bune vecinătăți, având în vedere că o vecinătate stabilă reprezintă o necesitate pentru siguranța tuturor, iar promovarea stabilității este datoria tuturor organismelor și colectivităților umane.

Principalul instrument pentru promovarea stabilității în vecinătatea apropiată îl reprezintă dezvoltarea pe mai departe a politicilor de vecinătate. Suntem de părere că aceste politici trebuie corelate cu progresul făcut în diferite domenii, cu reforma economică, democratizarea și respectarea drepturilor omului, cu cooperarea politico-militară, în scopul stabilirii comune ale managementului prevenirii conflictelor și crizelor, inclusiv prin luarea unor măsuri comune de prevenire și combatere a terorismului. În

³ Petru Pană , Alexandru Manafu ,George Dediu, *Strategia de securitate europeană pentru secolul XXI-actualitate și perspectivă, Surse de instabilitate la nivel global și regional-Implicații pentru România*, Universitatea Națională de Apărare, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Editura Universității Naționale de Apărare, București 2004, pag. 210.

viziunea noastră, acest gen de politică creează premisele în relațiile bi și multi-laterale, dimensionate pentru abordarea aspectelor regionale și promovarea integrării între parteneri, asigurând un climat favorabil pentru apropierea statelor de UE.

În urma analizelor făcute asupra mediului european, am identificat următoarele obiective principale ale politicii de vecinătate:⁴ prevenirea conflictelor și a actelor de agresiune în vecinătatea apropiată; aplanarea disputelor în curs și asigurarea unui climat de liniște pe termen lung; stabilirea de parteneriate politico-economice strânse, bazate pe împărtășirea principiilor UE, pe aplanarea conflictelor, pe valori, prosperitate și securitate; controlul migrației și a oricăror forme de trafic ilegal către UE; protejarea securității cetățenilor UE ce trăiesc în afara Uniunii.

Pentru realizarea unei arhitecturi de securitate, reală și viabilă totodată, UE dezvoltă relații de cooperare cu diferite țări și regiuni ale lumii, regiuni ce joacă diferite roluri în politica internațională. Astfel UE întreține relații de cooperare cu Rusia care reprezintă un partener strategic, atât la nivel continental, cât și global. Câteva dintre problemele parteneriatului cu Rusia sunt rezolvarea conflictului din auto-proclamata regiune Transnistreană, combaterea terorismului și a crimei organizate.

Principalul scop al ambițiilor globale ale Uniunii Europene este de a atinge un *sistem eficient de guvernare globală cooperantă*, legitimat de instituții reprezentative și de legi de drept. Similar unei națiuni-stat, guvernarea globală trebuie să se concentreze asupra următoarelor domenii: stabilitatea și securitatea internațională; un sistem economic mondial deschis, care să împlinească nevoile tuturor; o ordine legală internațională, care să asigure egalitatea efectivă; bunăstarea globală ca echivalent al securității naționale; angajament comun pentru rezolvarea conflictelor regionale.

Principală modalitate prin care Uniunea dorește și încearcă să gestioneze problemele mediului de securitate, contribuind totodată la

⁴ Petru Pană, Alexandru Manafu, George Dediu, *Strategia de securitate europeană pentru secolul XXI - actualitate și perspectivă*, Surse de instabilitate la nivel global și regional - Implicații pentru România, Universitatea Națională de Apărare, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Editura Universității Naționale de Apărare, București 2004, pag 212.

întărirea acestuia, este dezvoltarea *actualelor instituții și mecanisme de acțiune globală*, aspect care se aplică și asupra domeniului politico-militar.

Pentru a răspunde provocărilor mai sus amintite, UE, alături de celelalte organizații internaționale cu vocație în domeniul securității, a întreprins o serie de măsuri, contribuind evident la formarea unor structuri generatoare de stabilitate și securitate cum ar fi: stabilirea unei *capacități de management de criză* pentru Națiunile Unite, crearea unor mecanisme eficiente de luare a deciziilor și pregătire a unor forțe în așteptare, la care UE va contribui cu capacitățile sale militare, în scopul de a da posibilitatea Consiliului de Securitate să reacționeze rapid și eficient; contribuția cu *expertiză și mijloace adecvate* la realizarea de capacități de management al crizelor în regiuni cheie printre care și Africa Centrală; promovarea accesului la/și verificarea înțelegerilor multilaterale asupra non-proliferației, controlul înarmării și dezarmării; amplificarea legăturilor dintre agențiile naționale de securitate în scopul acțiunii eficiente împotriva rețelelor multidimensionale și internaționale ale crimei organizate, implicate în traficul de droguri, spălare de bani și trafic de persoane, punerea în discuție a problemei înființării unei *Agenții Anti-Terroriste a Națiunilor Unite*, care ar putea coordona activitatea diferitelor organizații regionale și naționale în lupta contra terorismului; promovarea integrării regionale bazate pe experiența europeană, pentru consolidarea relațiilor pașnice dintre state și întărirea poziției statelor în ordinea globală; către această finalitate se constituie ca parteneri-cheie organizațiile regionale.

2. Rolul organizațiilor internaționale de Securitate (NATO – UE – OSCE) și influența acestora asupra mediului de securitate în vederea contracarării efectelor terorismului și ale crimei organizate transfrontaliere

În cursul ultimului an fenomenul politico-strategic cu impactul cel mai semnificativ asupra mediului de securitate al spațiului euro-atlantic și nu numai, l-a constituit dubla extindere a NATO și UE. În ceea ce privește viitorul securității europene și internaționale, este evident că acesta depinde în mare măsură de evoluția celor două organizații integratoare principale, NATO și UE.

Relațiile dintre aceste două organizații regionale s-au intensificat în ultima perioadă, ajungându-se la o colaborare de înalt nivel, la cooperare în

diferite domenii. Securitatea și interesul pentru edificarea unui mediu global de securitate, ocupă un loc central în preocupările celor două organizații, ele relaționând pentru obținerea lor.

Relațiile NATO-UE, constituite pentru promovarea securității, pornesc de la ideea că stabilitatea și securitatea spațiului euro-atlantic va conduce spre stabilitate și securitate globală, bineînțeles prin implicarea organizațiilor cu vocație în domeniul securității.

OSCE, forumul unic care regrupează statele Europei, alături de Canada și SUA, reprezintă elementul-cheie al arhitecturii europene de securitate.

Realizând că securitatea aliaților nu poate fi separată de cea a statelor din Europa, NATO și-a afirmat sprijinul pentru sprijinul OSCE, considerând dialogul și cooperarea din domeniul securității ca fiind un factor important în eliminarea crizelor și prevenirea conflictelor. Dialogul dintre Alianța Nord-Atlantică și Uniunea Europeană se intensifică permanent, ambele organizații lucrând la perfectarea unui acord permanent.

Astfel, cele două organizații au fost de acord privind dezvoltarea consultărilor și relațiilor de cooperare în problemele de interes comun, referitoare la securitate, apărare și rezolvarea crizelor, încât să se găsească cele mai adecvate măsuri de ripostă militară, cu asigurarea unei gestionări eficiente. Totodată, NATO manifestă disponibilitatea de a oferi consultanță de specialitate la cererea UE, respectiv OSCE.

Ca rezultat al deciziilor de dezvoltare a cooperării, în interiorul organizațiilor s-au întreprins măsuri menite să asigure o adaptare pentru contracararea efectelor terorismului și ale crimei organizate transfrontaliere, astfel încât să acopere toate aspectele sprijinului acordat de NATO într-o operațiune sub comanda UE. Aceste măsuri cuprind:⁵

- luarea în calcul a cerințelor UE referitoare la noile proceduri de planificare a apărării, în scopul dezvoltării forțelor și capacităților;
- introducerea unor proceduri de identificare a capacităților NATO pe care UE ar dori să le utilizeze, cu acordul Consiliului Nord-Atlantic;

⁵ Teodor Frunzeti, *Viitorul securității europene, Surse de instabilitate la nivel global și regional - Implicații pentru România*, Universitatea Națională de Apărare, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Editura Universității Naționale de Apărare, București 2004, pag. 82.

- stabilirea elementelor de comandă multinațională în interiorul NATO, care să poată fi folosite la pregătirea, sprijinirea, comanda și dirijarea unei operațiuni sub controlul politic și conducerea strategică a UE;
- facilitarea accesului la informații, pentru asigurarea coordonării necesare pe parcursul unei operațiuni sub conducerea UE, desfășurată cu sprijinul NATO.

Aceste acorduri au fost concepute pentru crearea unui cadru real și legal care să asigure certitudinea că, în cazul izbucnirii unei crize în care va hotărî să intervină, aceasta va putea solicita accesul și beneficia de activele și capacitățile Alianței, pentru dirijarea unei operațiuni sub control politic și conducere strategică proprii. În funcție de particularitățile fiecărui caz în parte, Consiliul Nord-Atlantic va pune la dispoziția UE activele solicitate de aceasta. Pe întreaga perioadă a operațiunii, NATO va monitoriza folosirea respectivelor capacități și va păstra o legătură politică regulată cu UE.

În urma analizei făcute asupra relațiilor existente între NATO – UE - OSCE, putem afirma că, aceste organizații, conferă mediului internațional stabilitate și securitate, atribute întărite prin finalitățile procesului de cooperare al respectivelor organizații. Pe viitor aceste relații vor câștiga în importanță, ele fiind pârghia devenirii exhaustive ale mediului de securitate.

În concluzie, așa cum afirma Henry Kissinger, unul dintre teoreticienii de bază ai politicii externe a SUA în perioada secolului al XX-lea, „în lumea ce a urmat războiului rece, tradiționalele națiuni ... le-au lipsit resursele pentru a juca un rol globant. Succesul efortului lor de a se consolida într-o Uniune Europeană le va determina influența viitoare. Unită, Europa va continua ca o Mare Putere; împărțită în state naționale, ea va aluneca într-o poziție secundară”.

Pornind de la ideea acestuia, putem afirma la rândul nostru, că necesitatea unificării și cooperării se manifestă la nivel mondial, în ideea obținerii și prezervării securității tuturor, în scopul realizării progresului și prosperității statelor și omului în cadrul acestora.

Prin prezenta analiză asupra mediului internațional de securitate am încercat să scoatem în evidență necesitatea acestei cooperări, necesitatea unei acțiuni comune pentru a avea o lume mai bună, în general și de a contracara efectele terorismului și ale crimei organizate transfrontaliere, în particular.

Concluzii:

Starea de securitate a națiunilor, a statelor, a continentelor, a globului în general interesează din ce în ce mai mult în zilele noastre. Ba chiar mai mult, putem spune că problema securității a devenit primordială în preocupările omului de astăzi, abordările acesteia devenind tot mai complexe, căutându-se orizonturi informaționale din ce în ce mai performante.

Analizând situația mediului internațional actual și ținând cont totodată, de transformările acestuia, s-au putut formula o serie de tendințe ce ar putea să se manifeste în posibilele evoluții ale mediului de securitate.

Desigur totul rămâne la nivelul de ipoteză și posibil, putând apărea modificări neașteptate în evoluția acestuia. Raportându-ne la contracararea efectelor terorismului și ale crimei organizate transfrontaliere, aceasta va fi structurată în baza aceluiași principii, bineînțeles cu adaptările de rigoare datorate schimbărilor mediului. Deși, în prezent există tendința de reducere a potențialului militar, după părerea noastră, această dimensiune a mediului de securitate și a mediului internațional în general, își va găsi loc și rol și în viitor.

Contracararea efectelor terorismului și ale crimei organizate transfrontaliere va fi „internaționalizată”, iar alături de alte simboluri democratice va fi acel garant al stabilității și păcii în lume, se va constitui într-o „forță unică” multinațională ce va asigura liniștea zilei de mâine.

Având în vedere manifestarea complexă a forțelor și fenomenelor existente în mediul de securitate actual, evoluțiile acestora pe termen scurt și mediu am reușit să desprindem o serie de tendințe în evoluțiile posibile ale mediului de securitate, dorind a crea un tablou al viitorului, o imagine care privește îndeaproape și țara noastră, ca țară membră a comunității internaționale care luptă pentru contracararea efectelor terorismului și ale crimei organizate transfrontaliere.

În primul rând va fi posibil ca realitatea actuală a unei singure superputeri, să fie înlocuită de un sistem tripolar. Pe termen mediu și lung, este posibilă afirmarea a următorilor trei poli principali de putere: America de Nord, Europa și Asia de Sud – Est. Între cei trei poli de putere se va constitui un parteneriat activ, deja inițiat. Interesele geostrategice ale Europei și Americii de Nord vor rămâne convergente, chiar dacă, pe plan economic, competiția va deveni mai acerbă. Paralel cu existența celor trei poli mondiali

de putere, este posibil să se dezvolte o serie de formațiuni substatale, structurate după criterii etnico – religioase și dominate de clanuri mafioate, care vor tinde să pună mâna pe pârghiile economico – financiare și să se substituie puterii legitime.

A doua tendință pe care o considerăm decisivă în evoluția mediului de securitate este dată de procesul de extindere a organizațiilor regionale cu vocație în domeniu de securitate: ONU, NATO, OSCE și UE. În cadrul acestor organizații se manifestă o serie de tendințe de „globalizare a securității” prin mecanismele de implicare ale SUA, coalițiilor, precum și a NATO în diferite regiuni ale lumii. Evoluțiile acestora în luarea măsurilor de securitate se dezvoltă pe două dimensiuni principale, respectiv una „reactivă” (prin declanșarea și angajarea în intervenții militare împotriva unor state generatoare de riscuri) și o alta, relativ nouă, „anticipativă și preventivă”, legată de abordarea într-o manieră extinsă a surselor de risc, prin lansarea unor formule de parteneriat.

În cadrul mediului de securitate locul central a fost ocupat de către dimensiunea militară a acestuia, concept care se constituie ca subiect al lucrării noastre. Noi am încercat să argumentăm necesitatea existenței acesteia în „lumea de astăzi și de mâine”, locul și rolul ei în contextul internațional prezent și viitor.

În viziunea noastră, problema „securitate – mediu de securitate” trebuie abordată raportându-ne la necesitatea de securitate a sistemului și nu la interese. Abordarea ideologică a securității nu depășește de cele mai multe ori sfera intereselor de partid întâmplându-se adeseori ca acestea să fie plasate în exteriorul sferei necesității de securitate a sistemului (socio-organizării înglobante).

România s-a angajat în „lupta” pentru securitatea internațională și implicit pentru securitatea națiunii române. Membră ONU, a Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, UE și OSCE, aliat al SUA în lupta împotriva terorismului, țara noastră a decis să participe la construirea noii ordini mondiale, luptând pentru contracararea efectelor terorismului și ale crimei organizate transfrontaliere, dorind să ocupe un loc binemeritat pe scena internațională.

„Sunt necesare eforturi consistente pentru transformarea țării noastre într-un stat rezilient, capabil să se raporteze adecvat la impredictibilitatea și amploarea evoluțiilor din mediul de securitate. Pentru aceasta, este nevoie

de un stat puternic, un stat care conștientizează necesitatea dezvoltării unor mecanisme proprii de reacție rapidă și eficientă și, inerent, a unei culturi de securitate solid dimensionate”⁶.

BIBLIOGRAFIE

- BUZAN B., *Popoarele, statele și teama. O agendă pentru studii de securitate internațională de după Războiul Rece*, Editura Cartier, Chișinău, 2000;
- FRUNZETI T., *Viitorul securității europene, Surse de instabilitate la nivel global și regional - Implicații pentru România*, Universitatea Națională de Apărare, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Editura Universității Naționale de Apărare, București 2004;
- IORDACHE, C., *Mijloace pașnice de rezolvare a diferendelor internaționale*, în *Actualități Juridice, Drept militar și drept internațional umanitar*, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, București, 2004;
- MEDAR S-T, *Informațiile militare în contextul de securitate actual*, Editura ETEA, București, 2006;
- MUNTEANU M., ALEXE V., *Misterele din 11 septembrie și noua ordine mondială*, Editura Ziua, București, 2002,
- PANĂ P., MANAFU A., DEDIU G., *Strategia de securitate europeană pentru secolul XXI-actualitate și perspectivă, Surse de instabilitate la nivel global și regional-Implicații pentru România*, Universitatea Națională de Apărare, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Editura Universității Naționale de Apărare, București 2004;
- PETRESCU S., *Mediul de securitate global și euroatlantic*, Editura Militară, București, 2005;

⁶ Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024 - „Împreună, pentru o Românie sigură și prosperă într-o lume marcată de noi provocări”, București 2020, p.6.

- REPEZ F., LEHACI N-T, *Organizația Națiunilor Unite – în slujba păcii și securității internaționale*, Editura Sitech, Craiova, 2018;
- KRIENDLER J., *NATO Crisis Management and Conflict Prevention*, în „*Conflict Prevention: Is the European Union Ready?*”, George C. Marshall European Center for Security Studies, 2003;
- Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024 – „Împreună, pentru o Românie sigură și prosperă într-o lume marcată de noi provocări”, București 2020;
- Terorismul-istoric, forme, combatere*, Culegere de studii, Editura Omega, București, 2001.
- Carta ONU;
- Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, “*Anul 2003. Unicitate, evoluție, perspectivă*”, coord. DOLGHIN Nicolae, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004;
- Culegerea de termeni, concepte și noțiuni de referință din domeniul politicii militare, securității naționale și apărării armate*, Editura Militară, București, 2000;
- Pagina oficială a Uniunii Europene, disponibilă la <http://www.europa.eu/>, accesată la 20.06.2021;
- Pagina oficială a Alianței Nord-Atlantice, disponibilă la <http://www.nato.int/>, accesată la 15.07.2021;
- Pagina oficială a Ministerului Apărării Naționale, disponibilă la <http://www.mapn.ro/>, accesată la 21.07.2021;
- Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, disponibil la <http://cssas.unap.ro/>, accesat la 30.07.2021.

